

Brněnský senior vychází
za finanční podpory
statutárního města Brna

B | R | N | O

PF 2025

*Sníh ulehl
v nivách,
se srdcem dokořán
se vsříc
Vám všem,
přátelé
dívám.
Vám všem,
přátelé milí,
kterým svatá je
láska a mír,
dnes, zítra
i v této chvíli
ať pevně semknuti
dále jdem
spolu k cíli.*

Marie Veselá

Výbor MO Senioři ČR Brno pořádá
11. SPOLEČENSKÝ PLES SENIORŮ MĚSTA BRNA
dne 28. února 2025 od 17. 00 hodin

v prostorách Kulturního domu RUBÍN - Brno-Žabovřesky.
Záštitu nad plesem převzala primátorka města Brna
Markéta Vaňková.

Cena vstupenek zůstává jako vloni - 300,- Kč
včetně místenky a přípitku.

Prodej vstupenek bude zahájen
dne 14. 1. 2025 od 9.00 do 13.00 hodin
v kanceláři naší organizace - Běhounská 17 - I. patro.
Kromě programu, jako vždy, bude bohaté kolo štěstí!

Vážení a milí čtenáři,
pro vás, kteří sledujete Brněnský senior,
připravila autorka, členka redakční rady
BS, sérii článků k jubileu našich hudebních
geniů. Je příznačné, že v rámci
Roku české hudby, na Moravě Janáček
Brno 2024, vám přibližujeme životopis,
tvorbu a význam legend: B. Smetany,
A. Dvořáka, L. Janáčka, po celý letošní
ročník Seniora. Stejnou pozornost
hudebním jubilantům lze sledovat v síti
divadel, koncertních sálů nebo maso-
vých médií.

Je obecně známo, že hudba nás provází
po celý život. Ve shodě s učením J.
A. Komenského - osobností světového
významu v oblasti výchovy, vzdělání
a religionistiky - můžeme konstatovat,
že nás provází „počínaje matčiným
klínem“ přes všední i sváteční dny, do
konce pozemského žití. Hudba dává
smysl našemu životu a obohacuje pro-
žíváním silných emocí (radosti, svo-
body, důvěry, lásky k bližnímu, naděje

ve vítězství). V neposlední řadě hudba
vzbuzuje pocity krásna, estetického vní-
mání a hlubokého prožívání. Dává nový
rozměr našemu poznání světa a sebe-
sama (integrita, empatie, kreativita).

LEOŠ JANÁČEK
(3. 7. 1854 - 12. 8. 1928)
170. výročí narození

Leoš Janáček a např. i B. Martinů spo-
jili své soukromé i umělecké životy
s Brnem, i když nebyli jeho rodáky.
Oba skladatelé dosáhli uznání dří-
ve v cizině než v Praze. V Brně začíná
Janáčkoví celoživotní dráha skladatele,
sbormistra, dirigenta, učitele hudby
a organizátora brněnského hudebního
a společenského života. První kontakty
s hudbou však zažívá Janáček v Hukval-
dech, kde se narodil jako deváté dítě
matce Amálii, roz. Grolichové, a otci
Jiřímu, místnímu kantorovi, vlastenci,
varhaníkovi, vedoucímu sboru zpěváků
na kůru, vč. syna zpívajícího sóla. Otec

často brával Leoše na poutě a jarmarky,
kde obdivoval více nástrojovou hudbu.
V roce 1865 na radu a přímělu přítele
Pavla Křížkovského z Augustiniánské-
ho kláštera na Starém Brně, který vedl
konvent na kůru, přivezl 11letého syna
do Brna. Zde malý Janáček pokračoval

Pokračování na str. 2.

Dokončení ze str. 1.

ve studiu. Kromě obecného vzdělání si v klášteře doplňoval hudební vzdělání a začal s komponováním drobných skladeb. Po 4 letech nastoupil do Slovanského učitelského ústavu (1869-1872). Poté vypomáhal jako sbormistr a v roce 1874 odešel do Prahy na varhanní školu. Tam začalo jeho životní přátelství s A. Dvořákem. Po návratu do Brna v roce 1876 byl sbormistrem českého spolku Umělecká Beseda. Dalšího vzdělání se mu dostalo v Lipsku a Vídni. Poté Janáček založil varhannickou školu v Brně, kde působil jako ředitel. V roce 1881, po 2 letech, kdy doučoval ve hře na klavír svou budoucí ženu, dceru prof. Schulze Zdeny, kterou si vzal v 16 letech za manželku. Bohužel, obě jejich děti zemřely. Na jeho žádost byla v roce 1885 zřízena Vysoká hudební škola v Brně. V roce 1907 bylo vyhořeno Vídní druhé jeho žádosti o zřízení mistrovské třídy varhanní, která zanikla

Janáčkovou smrtí (zápal plic) v Moravské Ostravě v roce 1926.

Podle archivních písemností vrcholné dílo „Její Pastorkyňa“ (v cizině pod názvem Jenůfa) představovala pro skladatele „velkou dřinu“, on ale vytrval a zvítězil. Jeho nejsilnější stránkou jsou ženské a smíšené sbory, orchestrální skladby (Symfonieta, Lašské tance), motivované lidovými tanci, zpěvy a místním folklorem.

Brno si váží a děkuje skladateli za jeho organizátorskou činnost, zvl. řízení Besedního spolku, sbormistrovské vedení, dirigování a propagaci slovanské hudby v cizině. Proto město Brno pojmenovalo Vysokou uměleckou školu jeho jménem (JAMU), stejně jako 34. ročník MIKÚ (Mezinárodní interpretační kurzy na JAMU v Besedním domě a v divadle Reduta). U příležitosti obnovené premiéry opery Výlety páně Broučkovy byly městem před Janáčkovým divadlem a uvnitř budovy instalovány planety

Měsíce, vyrobené brněnskou firmou Kubíček a zapůjčené brněnskou Hvězdárnou. Na počest Janáčkova roku v Brně má divák možnost zhlédnout barevně nasvícenou vodní stěnu, kde se promítá program Národního divadla Brno a další aktuální informace. Ve spolupráci s brněnským biskupstvím se plánuje otevření muzea Leoše Janáčka, které je dosud v církevním vlastnictví. Navazuje na zahájení vyjednávání smlouvy státu (premiér Fiala) s Vatikánem. Potřebné je projednání s právníky, aby právní dokument odpovídal formě konkordátu.

Čtenářům přejeme klidné rodinné Vánoce i přes napjatou mezinárodní situaci. Doufáme, že nebudou mít konzumní charakter. Naopak budou plné hudby, vánočních tradic, zvyků a zvyklostí, sváteční pohody a lásky k bližnímu.

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci Mgr. Kateřině Hromadové a Elišce Krpenské.

doc. PhDr. Jana Vrabcová, CSc.

OSOBNOSTI BRNA

TOMEŠ, Karel

* 11. 7. 1877 Helvíkovice u Žamberka

† 28. 1. 1945 Dachau

český starosta města Brna

V pořadí teprve třetí český starosta města Brna (od roku 1851, kdy město začala řídit městská rada s voleným starostou v čele) se narodil v řemeslnické rodině, jeho otec byl tkalcem. Do Brna se Tomešovi přistěhovali, když bylo Karlovi 5 let. Po obecné škole absolvoval gymnázium a zapsal se na práva, ta však nedokončil. Stal se účetním ředitelem Moravského zemského výboru, působil

i v žurnalistice. Za I. světové války byl odveden na ruskou frontu. U Přemýšlu se jako velitel přední stráže vzdal 17. prosince 1914 Rusům. Přihlásil se do československého vojska, pracoval pak např. v kanceláři evidenčního důstojníka ruských legií v Omsku a v mobilizačním středisku v Jekatěrinburgu. V červenci 1919 se vrátil do vlasti. Podílel se na organizování a sjednocení legionářů, stal se členem ústředního zastupitelstva Československé obce legionářské a předsedou její brněnské župy. Zkušenosti měl jako aktivní člen Sokola v brněnské župě Jana Máchala. V roce 1924 byl zvolen za Českou stranu socialistickou do městského zastupitelstva, posledního prosincového dne roku 1925 byl zvolen starostou města Brna. Jeho mandát trval celých 10 let. Tomeš jej využil ve prospěch města, například k vypsání veřejné soutěže na vypracování generálního zastavovacího plánu, soutěži dopravněkomunikační, zasloužil se o vznik brněnského výstaviště, zahájení výstavby Kníničské (dnes Brněnské) přehrady, dokončení přestavby starého zemského domu na Novou radnici, za jeho funkčního období byly vybudovány sociální ústavy v Bohunicích, krematorium, zřízeny městský pohřební ústav, ústřední zahradnictví města Brna, desinfekční ústav, postaven

most mezi Husovicemi a Maloměřicemi, železná lávka mezi Husovicemi a Židenicemi. Ve 30. letech, kdy se i Brno potýkalo s dopady světové hospodářské krize, ustavil starosta Tomeš polovojsky organizovaný Prapor práce, který poskytl práci stovkám nezaměstnaných na nouzových stavbách komunikací, při rozšiřování stokové sítě nebo při úpravách městské zeleně. Za německé okupace byl Tomeš jako vedoucí odbojové sokolské skupiny zatčen a odsouzen ke třem a půl letům vězení. Po uplynutí trestu jej nacisté místo propuštění odvezli do Kounicových kolejí a po osmi měsících čekání pak do koncentračního tábora v Dachau, kde zemřel na naočkovaný skvrnitý tyfus.

Tomeš se dočkal i významných ocenění – Řád sv. Sávy III. třídy v r. 1929, ve stejném roce Řád Bílého lva IV. třídy. V roce 1947 k nim město Brno přidalo udělení čestného občanství.

Starostu Karla Tomeše připomíná po něm pojmenovaná ulice, k pamětním deskám na Dominikánském nám. č. 1 a Kounicově ulici č. 20 přibyla 1. 7. 2005 pamětní deska s bustou na rodinné vile Tomešových v Tomešově ulici č. 6.

Jana Čipáková

Dovolím si vám předestřít v textové úpravě popis radováněk z období oslav daru země v mytologické podobě. Opět, jelikož to tak musí být, redakce mi vymezila sloupek tak, aby se na každého dostalo. To znamená, že to, co je níže napsané nemůže být v Bystřeckém občasníku, a tak vám to touto formou sděluji.

ROH HOJNOSTI

Aneb, Ahoj podzime

Dionýsos, Bakchus, Satir, Pan, Rade-gast, Fortuna, Nymfy i Silén. Novodobá mytologie by všechny posadila na dvoukolák tažený oslem. V starých legendách a pověstech to byli především baviči, a tak byli bohy zvaní, aby je rozveselovali. Prý dokázali oslavovat dobu hojnosti - pařit až do rána, které nemělo konec. Ze země vzešli, jak praví bible, a tak se snažili, než do ní opět vejdou využít radovánkami čas mezi tím. Dokázali plody z prstí hroudy vychutnávat v podobě opojných moků třpytících se ve skleněných pohárech odrazem zlata v paprscích slunce. Zpívat a ve zpěvu něco zařičet, v ruce držíce číši nad hlavou a v druhé držíce trs hroznu. Bez svrchního děvu, bosí, propocení, stojící na drkotajícím voze, opírající se zády o boční žebřinu s osuškou na bedrech s roztrženými koleny. Svíjejíce se občas v transu tance vykřikující oplzlosti. To se tehdy tak trochu nosilo, dnešní doba

není toho daleko. Puritánský moralista by to okomentoval, jako sebranku bujareho veselí. To by je přivedlo k výbuchu šíleného řehotu.

Do praxe prosazovali filozofii optimismu: Bylo veselo, je veselo a bude veselo. Nebo můžeme zpodobnit: Ještě nikdy nebylo neveselo. Jakoby říkali, nevíš kdy nebudeš. Ovšem teď jsme a tady, toto je náš čas, naše chvíle, tak budme a slavme. Kudy projížděli, tak již z dálky byl slyšet ryčný zpěv, mísící se s řvoucím smíchem, vtipy, nadávkami a klením. K tomu orchestr: na šalmaj troubil Dionýsos, píšťaly Pana, harfy rozezvučely nymfy, Satir svým kopytem to rozjel na bubny, zvonění Bakchuse, podupávání, i tance s boucháním pěsti do zad, tleskáním k tomu vybroušené grimasy, vrážením do sebe, kdy sem tam někdo upadne. Takhle nějak je vidím, třeba i na matce cest Via Apia. Z času na čas se přidal i osel svým IÁÁ, čímž kulisu dobarvil celou, cítíce se mezi svými. Vůz bláznů prohodí pocestný. Jejich odeonem byl plenér kmene Jónů, Korintanů, Egejců, Judejců, Dóřů, Filištinců možná i mocného Říma. Tam v místech, kde se geografický zlatý roh ohýbal. Dokonalé Bakchánalie.

Oslavovat plody země, z které pocházeli a byli její součástí, bylo i za Sumerů, Babyloňanů, Egyptanů, Řeků, Římanů.

Prostě všech říší a v nich všech lidí. V místech Eufratu a Tigridu, té země Mezopotámské, prý byl Ráj a roh hojnosti tak plný, že jeho obsah vydržel do dalšího naplnění. Prostě ze sklizně do sklizně, aneb z rohu do rohu. Kde pro zábavu z krále udělali chudáka a z chudáka krále, kterého pro kratochvíli nad ránem popravili. I takhle se starověk bavit. Tam v tom Edenu strádání neznali.

Oslavy daru země jsme, vážení seniori, zdědili po svých předcích v podobě dožíněk, nebo vinobraní. Zřejmě tradice nám nejmilejší. I když ten název vinobraní se mi zdá trochu nepřesný a pohrávám si se slůvkem vínožraní. To je právě ta doba, kdy je veselo a z rohu hojnosti se sype a sype i teče. To jsou ty pravé radovánky, kdy se zapomíná. A to je dobře. Skvělá duševní univerzální medicína bez lékařského receptu, kdy doktorem je každý sám. Toto roční období je dobou hojnosti. Taky se povídá, že děti narozené do této doby jsou lépe po zdravotní stránce připravené do života, jelikož jejich matky jim můžou ze sebe dát víc vzhledem ke stravě při startu na tento svět. Tohle všechno je podzim, který jako moudrý muž nás objímá v náruči a shovívavě se na nás s úsměvem, kývnouc hlavou dívá, jelikož ví, že: sic transit gloria mundi - vše je pomíjivé. Volně přeloženo.

Předseda Klubu BS Kandalec

OD HODŮ A KROJŮ K PARTICIPATIVNÍMU ROZPOČTU MĚSTA BRNA „DÁME NA VÁS“

Byly hody v Medláncích. Třicet dva párů krojované chasy v hodové historii vzhledem k velikosti malé obce ještě nikdy nebylo. Medlánecká chasa se činila.

Letos se už podruhé představily stárkovské páry v obnovených zrekonstruovaných medláneckých krojích. Zatímco minulý rok to byly páry tři, letos už jich bylo šest.

Ale proč vám to povídám? Protože o jejich znovuožití se zasloužila medlánecká chasa, t. j. mládež.

Jak takový kroj vypadal dozvíte se z následujícího článku Denisy Kuchtíčkové, která se o jeho znovuzrození zasloužila ve spolupráci s Etnografickým ústavem.

MEDLÁNECKÝ KROJ

Městská část Brno-Medlánky územně, etnograficky i kulturně spadá do regionu západního Brněnska. Naše území, které do tohoto regionu řadíme, neucelené a různorodé, představuje určitou křižovatku Moravy. V podstatě se jedná o uměle vytvořené přechodné území mezi Horáckem, Hanou a Hanáckým Slováckem. Název vychází ze skutečnosti, že spojkou této oblasti je moravská metropole Brno.

Stejně jako většinu lidových oděvů na Brněnsku, tak i ten medlánecký neminul osud hromadného odkládání krojů v období kolem 2. světové války. I přes jeho jakési varianty, které se v Medláncích dříve oblékaly, pravý medlánecký kroj zanikl již někdy dříve. O přesném časovém vymezení zániku nebo vzniku lze polemizovat,

protože v podstatě nemáme ani jakékoliv zmínky dokládající jeho existenci. Dá se tedy předpokládat, že stejně jako ostatní kroje se ten medlánecký vyvinul z pouhého typického oděvu na vesnici.

Lidový oděv se začal odlišovat podle funkce - dříve se pracovní oděv od toho svátečního lišil pouze mírou opotřebení. Zároveň začaly vznikat různé varianty díky odlišení oblastí nebo v závislosti na materiálu, který byl pro dané území typický. Následně se začala rozvíjet určitá *řeč krojů* neboli znaky, podle kterých se poznával typ a původ kroje. Nejčastěji tomuto rozlišování rozuměli jen sami místní, kteří věděli, co se obléká při jaké příležitosti, ať už se jednalo o svatby, křty, pohřby či prostě denní nošení.

Pokračování na str. 4.

Dokončení ze str. 3

I když se medlánecký kroj nedochoval, stále dokážeme jeho podobu odvodit ze vzhledu navazujících variant či významných znaků společných pro celé Brněnsko. Informace pochází jak od pamětnic, tak z knihy *Kroj brněnského venkova* od Miroslavy Ludvíkové. I přes absenci zmínek o Medláncích, protože vzhled krojů v jejich okolí se nijak závažně nelišil. Také se většinou používaly stejné materiály a metody výroby.

Úryvek o ženském medláneckém kroji z knihy *U nás v Brně* od Boženy Svěrákové:

„Tady v Mydlanech, to sme bele dvě kola děvčat. Měly sme sokně naškrobený, bílý a vrchní glotko nebo štofko. Nosile he hodvábnó, plyšová, jak kerá měla peněz. Kordulko s portama, samý penízke, zástiro a na hlavách vídeňáke. A to není selka, kerá nemá černý střevíce, to nepasoje k selskýmo! Také sameťový střevíce bele.“

Ženské kroje

Na Brněnsku bylo v podstatě pravidlem, že se každý kroj lišil. Dříve se kroje nešily ve velkém a každá žena chtěla vyčnívat. Proto jsou tři zrekonstruované kroje drobně odlišné. Všechny ale mají stejný základ. Tím jsou plátěné rukávce zdobené ležatým krejzlíkem, tři škrobené spodničky z pevného plátna vázané do pasu, a to postupně od nejkratší po nejdelší. Tímto způsobem vznikne efekt nadýchané sukne a zároveň spodnice pomáhají udržet její tvar. Další součástí je turecký šátek a šněrovací kotníková obuv zvaná sometky.

První zrekonstruovaná podoba má fialovou taftovou sukni, ta se na Brněnsku objevovala spíše u bohatších jedinců. Taft se hojně využíval především díky tomu, že způsobuje optickou iluzi při nošení. Ta je způsobena použitím dvou různě barevných vláken, která se překrývají, čímž se leskne a mění barvu při každém kroku. Dále je součástí kroje hedvábná zástěra pastelově růžové barvy. Černá kordulka je zhotovena z hedvábí, zdobena zlatými a růžovými prýmkami, růžovou stuhou a růžovou lemující krajkou. V dolní části jsou všechny kordulky našaseny, aby kopírovaly tvar sukne.

Druhý kroj se skládá z bílé batistové sukne s drobnými růžovými motivy, přičemž látka použitá na její ušití je věrnou replikou historické látky z té doby. Právě batistové sukne bývaly nejčastěji využívané, zejména díky dostupnosti materiálu. Zástěra je hedvábná, ocelově šedá. Dále je jeho součástí fialová sametová kordulka se zlatými a fialovými prýmkami, plasticky našasenou fialovou stuhou a lemující krajkou barvenou indigem. Také se vyznačuje zlatými knoflíky.

Poslední ženský kroj se skládá z tmavě modré popelínové sukne a bílé bavlněné zástěry. Tento typ zástěry byl nejvíce běžný. Podobu krojů na venkově v průběhu let ovlivnilo také pronikání městské módy – například se místo původních fěrtochů začaly objevovat pouhé prosté zástěry hospodyň. Modrá hedvábná kordulka je zdobena zlatými a zelenými prýmkami, růžovou stuhou a zelenou lemující krajkou.

Pánské kroje

Existence mužského medláneckého kroje nikdy nebyla vyvrácena, stejně tak ale nebyla potvrzena. V mnoha historických pramenech je jen napsáno, že medláneckí muži kroj neměli. „Do 1. světové války oblékali o hodech černé kalhoty, bílou sváteční, pěkně vyžehlenou košili a přes prsa měli našpendlenou dlouhou opentlenou rozmarinu.“ Od 20. let 20. století máme potvrzené, díky fotografiím, že se kroje, mužské i ženské, na hody a dožínky vypůjčovaly, a to slovácké, především kyjovské.

Podobná situace je i v sousední městské části v Řečkovících, kde podle ústního sdělení paní Bartákové, nar. 1858, vymizely mužské kroje pravděpodobně někdy po 1. polovině 19. století. Ona sama už si pamatuje pouze dlouhé černé kalhoty a černé vesty s hustě našitými kulatými knoflíky. Předtím se údajně nosily červené či zelené soukenné vesty s vyšívaným stojatým límečkem a kalhoty do vysokých bot, *faldovaček*.

Zrekonstruované pánské kroje mají tedy základ v oděvu, do kterého se muži v Medláncích odívali při příležitosti hodů. Jsou poté obohaceny o soukennou vestu, která byla součástí všech krojů na Brněnsku. Konkrétně například v Králově Poli bývala hnědá s hustým límcem a zlatými knoflíky. U zrekonstruovaných krojů se vyskytují vesty modré a jedna hnědá. Také je doplněn černým kloboukem z plsti typickým pro Brněnsko.

Karolína Leichmannová

Chudý kraj má také chudý kroj a přesto to děvčatům velice sluší.

Kroje byly financovány městskou částí za finanční podpory JMK.

Aktuálně se domluvili zástupci hodo- vých chas vícero městských částí Brna a podali společně projekt do participa- tivního rozpočtu města Brna „Dáme na

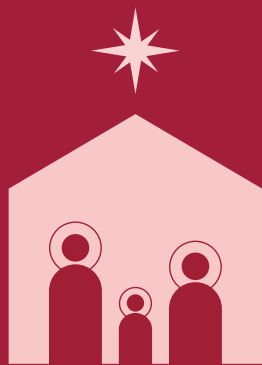
Vás“. Kroje totiž nejsou jen krásný oděv, nýbrž i prostředek k vytváření nových a upevňování starých vztahů.

SETKÁNÍ NA STŘELÁKU

MB

Muzeum Brněnska
Památník písemnictví
na Moravě

Komentovaná prohlídka

SVÍTÍ HVĚZDA ZÁŘIVÁ

Památník písemnictví na Moravě
Klášter 1, Rajhrad
www.muzeumbrnenska.cz

jihomoravský kraj | Brno | IDS JMK | Městská část Brno - Rajhrad | Muzeum Brněnska

VÍTE, ŽE

stanice Jírová na tramvajové trati č. 8 je nejvýše položenou tramvajovou zastávkou v Brně? Je umístěna ve výšce 326 m n. m. Byla otevřena 30. dubna 1998 a byla tehdy chloubou města. (čip)

Výbor národní kultury v Brně ve spolupráci s MO Senioři ČR Brno pořádá dne 18. 12. 2024 od 16. 00 hodin
ADVENTNÍ KONCERT
studentů JAMU – muzikálového herectví.
Koncert se uskuteční v prostorách společenského sálu MČ Brno-střed, Dominikánská 2.

POZVÁNKA!

Dovoluji si touto cestou pozvat Vás a členy Vašeho klubu na pravidelná nedělní taneční odpoledne v MK klubu na Vlhké ulici. Začínáme v 15 hodin, konec je v 19 hodin. Střídají se zde krátké série lidovek a popu / evergreenů, je zde příjemná přátelská atmosféra a tanečnice / tanečníci jsou většinou dříve narození. Budu se na Vás těšit!
Jana Slavíková - Blondie Jane • www.hudba-brno.cz
www.revival-ceske-zpevacky.cz • tel.: 606 251 119

Vycházky v lednu, únoru a březnu 2025

6. 1. Štefánkova čtvrť, kon. tram.č. 5, autobus č. 57 na zastávku Panská lícha, vycházka k rozcestí a zpět	odjezd 9.33
13. 1. Stará osada, autobus č. 201, zast. Velká Klajdovka, vycházka kolem vysílače a zpět	odjezd 9.15
20. 1. Bystrc, zastávka Přístaviště, vycházka kolem přehrady na Rakovec a zpět	odchod 9.30
27. 1. Mendlovo nám. trol. č. 25 směr Osová, výstup zast. Raisova, vycházka přes serpenty do Pisárek	odjezd 9.31
3. 2. Kr. Pole nádraží, aut. č. 30, výstup zast. Högrova, kaplička sv. Antonička, směr Divišova čtvrť	odjezd 9.32
10. 2. Stará osada, aut. č. 55 směr Mariánské údolí a zpět	odjezd 9.30
17. 2. Komín, konečná zast. trol. č. 36, směr Medlánky, odjezd trolejbusu z České – Brandlova v 9. 27	odchod 9.50
24. 2. Zastávka tram. č. 1 a 3 Svratecká, kolem řeky do Pisárek	odchod 9.30
3. 3. Mendlovo nám. trol. č. 37, zastávka Pavlovská, dub Troják, Stará dálnice	odjezd 9.27
10. 3. Konečná tram. č. 12 Komárov, vycházka kolem řeky, směr Tesco, Olympie	odchod 9.30
17. 3. Bystrc, zast. Přístaviště, tram č. 1 a 3, vycházka směr Osada a zpět	odchod 9.30
24. 3. Mendlovo nám. trol. č. 37 zast. Jírová, rezervace konikleců, Myslivna, Pisárky	odjezd 9.27
31. 3. Štefánikova čtvrť, kon. tram. č. 5, autobus č. 57, vycházka Útěchov směr Ořešín	odjezd 9.33

Odjezdy MHD jsou pouze orientační vzhledem k častým změnám jízdních řádů DPMB.

PRÁVNÍ A SOCIÁLNÍ PORADNA I. POLOLETÍ 2025

pouze pro členy Svazu důchodců, Běhounská 17 • Opět vždy v úterý od 9.00 do 13.00 hodin.

7. ledna, 4. února, 4. března, 15. dubna, 6. května a 3. června 2025.

Brněnský senior - Senioři ČR, z.s., MěO Brno, IČO 69706824

Adresa vydavatele: Běhounská 17, 602 00 Brno • Tel.: 545 575 257, mail: svaz.duchodcu.brno@seznam.cz, webové stránky: www.duchodcibrno.cz • Editorka: Mgr. Jana Čipáková, další členové redakční rady: Libuše Gottwaldová, Mgr. Alena Kudličková, Ing. Milena Leichmannová, PhDr. Jana Vrabcová, Stanislav Novák • Redakční uzávěrka 25. 11. 2024, vyšlo 9. 12. 2024 • Uzávěrka dalšího čísla 25. 2. 2025
Za obsah zveřejněných materiálů odpovídá autor. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. • Reg. číslo MK ČR E 12164 • Tisk a sazba: Protis, spol. s r. o., Podolí 115; e-mail: info@protis.cz, www.protis.cz